

दैनिक

लुम्बिनी

निजी क्षेत्रबाट निरन्तर प्रकाशित पहिलो राष्ट्रिय दैनिक

हामी बोलेर मात्र
होइन पुर्‍याएर छाड्छौं

तपाईंको अत्यन्तै जरूरी चिठी एवं पार्सलहरू
नेपाल लगायत भारत र विश्वका प्रमुख शहरहरूमा
पठाउनु परेमा हामीलाई सम्झनुहोस् ।

सुपर काइनेटिक
कुरियर्स सर्विस

ट्राफिक चोक हिमालयन
बैंकको साइड (सूर्य लाईफ इन्सोरेन्स भण्डोको
गवन) फोन:- ०७१५४२५७१

वर्ष ३७ | अंक १४ | बुटवल | २०८१ पौष २४, गते बुधवार

नेपाल संवत् ११४५ | Wednesday Jan 08, 2025

पृष्ठ ४

मूल्य रु. ६ मात्र

Lumbini

तिब्बत भूकम्पमा कम्तीमा ९५ को मृत्यु

बुटवल । चीनको तिब्बतमा भएको भूकम्पमा कम्तीमा ९५ जनाको मृत्यु भएको छ । चिनियाँ सञ्चार माध्यम सीसीटीएनका अनुसार चीनको सिजाङ स्वशासित क्षेत्रको डिङ्गी काउन्टीमा मंगलबार बिहान भएको भूकम्पमा परी घाइते हुनेको संख्या १३० नाघेको छ ।

मंगलबार बिहान स्थानीय समयअनुसार नेपालको उत्तरपूर्वी सीमानाजिकै चीनको सिजाङ स्वशासित क्षेत्रको डिङ्गी काउन्टी केन्द्र भएर भूकम्प भएको हो । भूकम्प मापनसम्बन्धी चीनको आधिकारिक निकाय चाइना अर्थक्वेक नेटवर्क सेन्टरका अनुसार स्थानीय समयअनुसार, बिहान ९ बजेर ५ मिनेट जाँदा ६.८ म्याग्निच्युडको भूकम्प भएको हो । भूकम्पको उद्गम बिन्दुगहिराई १० किलोमिटर रहेको छ ।

सीसीटीभीका अनुसार, भूकम्पको केन्द्रबिन्दुको ५ किलोमिटर आसपासमा ७ वटा गाउँ रहेका छन् । त्यस्तै केन्द्रबिन्दुको २० किलोमिटर आसपासमा भने २ वटा सहर रहेका छन् । भूकम्पका कारण भवनहरू भत्किएको भिडियो र तस्विरहरूसमेत सार्वजनिक भएका छन् । चिनियाँ सञ्चारमाध्यमहरूका अनुसार, भूकम्प प्रभावित क्षेत्रमा राहत र उद्धार टोली खटिइसकेका छन् ।

यूएस जियोलोजिकल सर्भेले उक्त भूकम्पको मापन ७.१ म्याग्निच्युड रहेको जनाएको छ ।

नेपालको राष्ट्रिय भूकम्प मापन केन्द्रले ७ म्याग्निच्युडको भूकम्प भएको जनाएको छ । भूकम्पको धक्का नेपालका विभिन्न जिल्लासँगै भुटानको थिम्पु, भारतको बिहार र बंगलादेशसम्म पनि महसुस भएको जानकारी आएका छन् ।

पार्टी छाडेकालाई फर्किन एमालेको आह्वान

बुटवल । एमालेले पार्टी विभाजन भएर गएकाहरूलाई फर्किन आग्रह गरेको छ । आइतबारदेखि बसेको केन्द्रीय कमिटीको बैठकले पार्टीलाई निर्णायक शक्ति बनाउने अभियानमा सबैलाई एकजुट हुन आह्वान गरेको हो ।

एमालेका प्रचार विभाग प्रमुख राजेन्द्र गौतमका अनुसार, बलियो एमाले निर्माणबाट मात्रै राष्ट्रिय हित र स्वाभिमानीको रक्षा, लोकतन्त्रको सुनिश्चितता र समृद्ध नेपाल, सुखी नेपालीको राष्ट्रिय आकांक्षाको परिपूर्ति र समाजवादको लक्ष्य हासिल गर्न संभव भएकाले पार्टीमा फर्किन आह्वान गरिएको हो । निर्णायक राष्ट्रिय शक्ति निर्माणको अभियानलाई सफल बनाउन पार्टी विभाजनलगायतका कारणले पार्टी बाहिर रहेका सबै नेता र स्वतन्त्र दलले क्रियाशील रहेकाहरूलाई एमालेमा फर्कन आग्रह गरेको उनले बताए ।

माफी मागे कारबाही फिर्ता
बैठक समापनमा बोल्दै एमाले अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले विन्दा पाण्डे र उषाकिरण तिमसेनालाई गरिएको निलम्बन माफी मागे फिर्ता हुने बताएका छन् । केन्द्रीय समिति बैठकमा केही नेताहरूले निलम्बन

फिर्ताको माग गरेका थिए । तर बैठक समापनका क्रममा अध्यक्ष ओलीले माफी नमागेसम्म निलम्बन फिर्ता नहुने बताए ।

'सन्चिन तयार भए सोचन सकिन्छ । गल्ती महशुस हुनु पर्‍यो । त्यतिकै फिर्ता हुँदैन ।'-ओलीले भने । पहिलेदेखि सार्वजनिक रुपमा बोल्दै आएको र निलम्बनको निर्णयपछि पनि मिडियाहरूमा बोल्न नछोडेको पनि उनले बताए ।

संविधान संशोधन तत्काल हुँदैन
बैठकमा ओलीले २०८७ सालमा संविधान संशोधन हुने बताए । ओलीले तत्काल संविधान संशोधन नहुने बताएका हुन् । उनले भने-'संविधानमा केही त्रुटि छन्, संशोधन गर्नुपर्नेछ । तर ०८७ मा मात्रै हुन्छ ।' संसदको समीकरणका कारण संविधान संशोधन ०८७ सालमा हुने प्रधानमन्त्री ओलीको भनाइ थियो ।

उनले भने-'हामी अहिले पनि संविधान संशोधन गर्न चाहिने दुई तिहाइ जुटाउने पक्षमा छौं । तर राष्ट्रिय सभाका कारण संभव भइरहेको छैन । संविधान संशोधन त गर्ने नै हो । तर ०८७ मा ।'

एक वर्षपछि महाधिवेशन गर्ने माओवादी निर्णय

बुटवल । माओवादी केन्द्रीय समिति बैठकले एकवर्षपछि महाधिवेशन गर्ने निर्णय गरेको छ । बैठकले पहिलो छ महिना राजनीतिक अभियान र त्यसपछिको अर्को छ महिनापछि महाधिवेशन गर्ने निर्णय गरेको हो ।

अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालको राजनीतिक प्रतिवेदन पारित गर्दै अभियान र महाधिवेशनको समयसीमा तय गरेको हो ।

बैठकमा सहभागी एक केन्द्रीय सदस्यले भने-'६ महिना अभियानमा गएर असरमा केन्द्रीय समिति बैठक आयोजना गरी अहिलेको केन्द्रीय समितिलाई महाधिवेशन आयोजक समितिमा बदलेर महाधिवेशनको तयारीमा जाने अध्यक्षले घोषणा गर्नुभयो । अभियानबाट व्यापक रुपमा जनताको सुझाव आउने भएकाले छ महिने अभियान पनि अन्ततः महाधिवेशनकै तयारी हुनेछ ।'

माघ महिनाभरि अभियानको तयारी गरेर फागुन १ गते 'जनयुद्ध' दिवस मनाएर हुलाकी र पूर्वपश्चिम राजमार्गमा जनतासँग माओवादी अभियान सञ्चालन गर्ने निर्णय बैठकले गरेको छ । त्यस्तै चैतभरि तयारी गरेर बैशाख महिनाभरि हिमाली र मध्यपहाडी क्षेत्रलाई मध्यनजर गरी पार्टी अभियान चलाउने निर्णय भएको छ ।

स्थानीय तहमा दलित

जनप्रतिनिधि खोज्दैछन् निर्णायक भूमिका

फलमाया सुनार

बुटवल

नेपालको संविधान र स्थानीय निर्वाचनसम्बन्धी ऐनले हेर्क वडामा अनिवार्य दलित महिला सदस्यको प्रतिनिधित्वको व्यवस्था गरेको छ । यसअन्तर्गत लुम्बिनी प्रदेशमा १ हजार ६ जना दलित महिला वडा सदस्यमा निर्वाचित भएका छन् । फरक व्यवस्था नभए पनि सोही पदमा निर्वाचित हुने दलित पुरुषको संख्या भने १०८ जना रहेको छ । १ हजार १३८ जना दलित महिलाको प्रतिनिधित्व छ जुन २२.१७ प्रतिशत हो । दलित समुदायबाट एकजना दलित महिला उपमेयर र दुईजना सदस्यमा दलित महिलाको प्रतिनिधित्वले कम्तीमा दलित महिला पनि राज्य सञ्चालन प्रक्रियामा जान्छन् भन्ने देखाएको छ । अब परिवर्तन देखिन कार्यकारी भूमिका निर्वाह गर्ने वडा अध्यक्ष वा पालिकाको मुख्य नेतृत्व अध्यक्ष, उपाध्यक्ष वा प्रमुख उप-प्रमुखमा पनि दलितको प्रतिनिधित्वको व्यवस्था हुनुपर्छ ।

हुनत, लुम्बिनी प्रदेशको स्थानीय तहका कार्यपालिकाका

दलित समुदायका १५८ पुरुष र १७१ महिला गरी ३२९ को प्रतिनिधित्व छ । स्थानीय तहको नीति निर्माण गर्ने, बजेट कार्यान्वयन गर्ने र कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने जस्ता कामका कार्यपालिकाको भूमिका निकै महत्वपूर्ण हुन्छ । तर, कार्यपालिकामा मूलतः स्थानीय सरकारको प्रमुख, उपप्रमुख र वडाअध्यक्षको भूमिका निर्णायक हुने गर्दछ ।

ती सबै पदमा गैरदलितको नै बाहुल्यता हुँदा कार्यपालिकामा प्रतिनिधित्व गर्ने दलित समुदायका जनप्रतिनिधि अल्पमतमा पर्ने र आफ्ना सवालले प्राथमिकता नपाउने गरेको भुक्तभोगीहरू बताउँछन् । रुपन्देहीको तिलोत्तमा नगरपालिका कार्यपालिका सदस्य तारा सुनार भन्छन्-'शैक्षिक अवस्थामा कमी, राजनीतिक अनुभवको अभाव र पर्याप्त मात्रामा संविधान, कानुन, स्थानीय सरकारको दायित्व, जनप्रतिनिधिको भूमिका जस्ता सवालमा ज्ञान भएका कारण दलित महिला जनप्रतिनिधिले निकै अप्ठ्यारा सामना गर्नुपरेको उनको अनुभव छ । त्यसैमाथि केही जानकारीले नीति र योजनाबारे बहस गर्दा नसुनिदिने र बेवास्ता गर्ने समस्या छ ।'

धेरै दलित समुदायका राजनीतिक अनुभव नभएका कारण पनि सबैजसो राजनीतिक प्रक्रिया, संवैधानिक, कानुनी र नीतिगत व्यवस्थाबारे बुझ्न गाह्रो हुने गरेको सुनारको अनुभव

छ । 'दलित समुदायले गर्व गर्नेगरी काम गर्ने जनप्रतिनिधिलाई आवश्यक सहजीकरण चाहिन्छ । स्थानीय तह अनुसार पार्टी र दलित संघसंस्थाले सहजीकरण गर्नुपर्छ । तर, त्यो सहजीकरण पर्याप्त छैन । यसैले अलमलमा छौं-तिलोत्तमा नगरपालिका कार्यपालिका सदस्य सुनारले सुनाइन् ।

दलित समुदायका जनप्रतिनिधि महिलाका कुरा गरौं । उनीहरू, वडामा होस् वा कार्यपालिकामा अल्पमतमा रहेका छन् । त्यसैले दलित महिलाले मात्रै चाहेर धेरै काम हुन नसकेको उनीहरूको अनुभव छ । कतिपय नीति निर्माण, कार्यक्रम तय गर्ने र दलित तथा उत्पीडित समुदायका समस्या हल गर्ने सन्दर्भमा गैरदलित समुदायका जनप्रतिनिधिमार्फत पर्याप्त गम्भीरता देखिँदैन । रुपन्देहीको बुटवल उप-महानगरपालिका कार्यपालिका सदस्य सुनिता खडलुकले दलित महिला जनप्रतिनिधिले काम गरेनन् भनेर जनप्रतिनिधिकै मानमर्दन गर्ने बताइन् । खडलुक भन्छन्-'दलित महिला जनप्रतिनिधिले गरेका राम्रा र प्रभावकारी कामबारे चर्चा नै हुँदैन । दलित महिला जनप्रतिनिधिले काम गर्न सके र काम गर्न पाउने वातावरण नबनेको विषयमा पनि चर्चा हुँदैन । दलित महिलामा जति सकिन्छ काम गरौं भन्ने हुटुहटी छ, तर हामीलाई ठोस जिम्मेवारी तोकिएको नै छैन । यसबारेमा को बोलिदिने ?'

तानसेन नगरपालिका-८ का वडा सदस्य यमकुमारी बौडेल दलित जनप्रतिनिधि सीमान्तीकृत समुदायको आवाजको साथी बनिरहेको भए पनि त्यसबारे कसैले चर्चा नगरेको बताउँछिन् । उनले उत्पीडित समुदायलाई सेवा दिलाउने काममा भूमिका खेलिरेकोबारे पनि चर्चा हुनुपर्ने उनले बताइन् । बौडेलले भनिन्-' पहेंव हुनेखाने र वडा अध्यक्षसँग राम्रो सम्बन्ध भएका व्यक्ति त सहजै वडाध्यक्ष समक्ष पुगेर आफ्नो काम गर्न सक्छन् । तर, कमजोर पहेंव भएका गरिब, निमुखा र उत्पीडित समुदायले दलित महिला जनप्रतिनिधिको सहयोगमा आफ्नो काम गराउन पाएका छन् । यसबारेमा पनि बहस गरिनुपर्छ ।'

दलित महिला जनप्रतिनिधिहरूका भनाइमा महिला र दलित अधिकारका क्षेत्रमा क्रियाशील नेतृत्वबाट पनि पर्याप्त मात्रामा सहयोगी हात पाउन सकेका छैनन् । दलित महिला जनप्रतिनिधिलाई हौसला दिने र साथ दिने समूह नभएका कारण एक्लाएक्लै पर्नेजस्तो परिस्थिति रहेको सबैजसो दलित महिला जनप्रतिनिधिको अनुभव छ । 'न त स्थानीय तहमा काम गर्ने जिम्मेवारी नै दिइन्छ ।

» बाँकी २ पेजमा

हार्दिक बधाई तथा शुभकामना

जैसी अर्जुन कुँवर
अध्यक्ष

जैसी रमेश पन्त
कार्यकारिणी उपाध्यक्ष

जैसी किशन पट्टवा
कार्यकारिणी उपाध्यक्ष

जैसी सिद्धान्त खनाल
उपाध्यक्ष

जैसी अर्जुन क्षेत्री
उपाध्यक्ष

जैसी शम्भू नेपाल
निर्देशक

जैसी हिम ब.खत्री क्षेत्री
निर्देशक

जैसी रेमण्ड विश्वकर्मा
निर्देशक

जैसी सन्जोग थापा
निर्देशक

मिति २०८१ पौष २० गते सम्पन्न **जैसी आइ सिद्धार्थ नेपालको ४८ औं शाखा अधिवेशनबाट वर्ष २०२५ को** लागि हाम्रो एस एम कलेक्सन एन्ड फेन्सी स्टोरका शुभेच्छुकहरू अध्यक्षमा **जैसी अर्जुन कुँवर**, कार्यकारिणी उपाध्यक्षमा **जैसी किशन कुमार पट्टवा**, जैसी रमेश पन्त, उपाध्यक्षमा **जैसी सिद्धान्त खनाल**, जैसी अर्जुन क्षेत्री, निर्देशकमा **जैसी शम्भू नेपाल**, जैसी हिम बहादुर खत्री क्षेत्री, जैसी सन्जोग थापा, जैसी रेमण्ड विश्वकर्मा निर्विरोध निर्वाचित हुनुभएकोमा **हार्दिक बधाई तथा** सृजनशील कार्यकालको शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।
प्रो. मनिषा पोखेल / सागर पोखेल
एस एम कलेक्सन एन्ड फेन्सी स्टोर
सिद्धार्थनगर-५, बैंक रोड मेरहवा

सम्पादकीय

पर्यटक बढाउन पर्यटकमैत्री बनौं

बेलहिया नाकाबाट सन् २०२४ मा ९२ हजार ६ सय पर्यटक आएका छन् । कोभिड महामारीपछि विस्तारै तन्निन थालेको पर्यटन क्षेत्रमा उत्साह देखिन थालेको छ । बुद्ध जन्मस्थल लुम्बिनीसहित अन्य पर्यटकीय स्थलको घुमफिरका लागि बेलहिया नाका स्थलमार्गबाट पर्यटक आउने मुख्य नाका हो । स्थलमार्गबाट सबैभन्दा धेरै पर्यटक आउने नाकामा पर्यटकमैत्री पूर्वाधार र व्यवहार नहुँदा पर्यटन क्षेत्रलाई असर पर्न सक्छ ।

नेपाल आउने पर्यटकले यहाँ आउने बित्तिकै सुरक्षा चेकजाँचमा अनावश्यक दुःख दिने र अध्यागमनमा ढिलो प्रक्रियाले सास्ती व्यहोरेका छन् । पर्यटकलाई हार्दिकता र शिष्टाचारले आकर्षित गर्न सकिन्छ । नेपाल छिर्ने बित्तिकै आतिथ्यता राम्रो हुन्छ भन्ने सन्देश प्रवाह गर्न चुक्दा पर्यटक आकर्षित गर्न सकिदैन । बेलहियामा रहेको अध्यागमन र पर्यटन कार्यालय पर्यटकमैत्री भएनन् भन्ने गुनासो धेरै पहिलेदेखि आएको हो । चर्को गर्मीमा र अत्याधिक चिसोमा अध्यागमन कार्यालयमा पर्यटकलाई विश्राम कक्ष व्यवस्थित गराउँदा मुलुकप्रति नै सकारात्मक सन्देश प्रवाह गर्ने अवसर हो । पर्यटन कार्यालयमा पर्याप्त सूचना सामग्रीको व्यवस्था भएन भन्ने गुनासो पनि नाजायज होइन् । सिद्धार्थनगर नगरपालिकाले डण्डा खोला किनारमा फोहरमैला विसर्जन गर्दै आएको छ । सडक किनारसँगैको डण्डा खोलामा फोहर विसर्जन गर्दा मुलुकको मुहार राम्रो देखिएन् । नेपाल छिर्ने बित्तिकै फोहरको दुर्गन्धले पर्यटकलाई स्वागत गर्नु जत्तिको निर्लज्ज काम अरु हुन सक्दैन ।

पर्यटकका लागि आकर्षित गर्न बोली व्यवहार एउटा पक्ष हो, अर्कोतिर पर्यटकमैत्री पूर्वाधार हो । फोहरमैला विसर्जन नदी र सडक किनारमा होइन्, दिगो व्यवस्थापन गर्ने गरी फोहरमैला प्रशोधन केन्द्र बनाउन सिद्धार्थनगरपालिका किन चुकिरहेको छ ? नदीलाई फोहरमैलाबाट जोगाउन सक्दा पर्यावरणीय सन्तुलन कायम गर्न सकिन्छ नै, सफा नदी पर्यटकका लागि पनि आकर्षित गर्न सकिन्छ ।

बेलहिया नाका स्थलमार्गबाट धेरै पर्यटक आउने नाका भएकाले पर्यटकमैत्री पूर्वाधार बनाउन अब ढिलाइ गर्न हुन्न । लुम्बिनीको प्रवेशद्वार पनि भएकाले यहाँको पूर्वाधार व्यवस्थापनले सकारात्मक सन्देश प्रवाह हुन्छ । पर्यटकलाई सरोकारवाला कार्यालयका कर्मचारी र प्रहरीले राम्रो बोली व्यवहार गर्ने बित्तिकै नेपालप्रतिकै सकारात्मक धारणा बन्छ भन्ने हेक्का हुनुपर्छ ।

स्थानीय ...

न कसरी दलित महिला जनप्रतिनिधिले प्रभावकारी काम गर्ने वातावरण बनाउन सकिन्छ भन्ने विषयमा सरकार, राजनीतिक पार्टीले र संघसंस्थाले नै सोच्छन्,' खडलुकले प्रश्न गरिन्-'यस्तो अवस्थामा दलित महिलाले कसरी काम गर्न सक्छन् ?' अथाह समस्याका बिच दलित महिला जनप्रतिनिधिले स्थानीय तहमा प्रभावकारी काम गर्न नसकेको यथार्थबारे व्यापक बहस हुन जरुरी छरहेको र समस्या हल गर्न स्थानीय तहले नै पहल गर्नुपर्ने खडलुको सुझाव छ ।

जिम्मेवारी नै दिइदैन

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले वडामा निर्वाचित दलित महिला प्रतिनिधिको जिम्मेवारी के हुने भन्ने स्पष्टरूपमा व्याख्या गरेको छैन । स्थानीय तहमा निर्वाचित जनप्रतिनिधिको जिम्मेवारी नै नतोकिएको हुँदा दलित महिला जनप्रतिनिधिले के भूमिका निर्वाह गर्ने भन्ने सवाल पनि अस्पष्ट हुने गरेको छ । बुटवल उप-महानगरपालिका-१७ का सदस्य रेखा विश्वकर्मा भन्छिन्-'हामीलाई स्पष्ट भूमिका नतोिएको कारण हामीले काम र क्षेत्राधिकार वडा अध्यक्षको तजबिजमा भर पर्ने गरेको छ । यदि वडा अध्यक्षले स्पष्ट भूमिका नदिने हो भने दलित महिला जनप्रतिनिधि भूमिकाविहीन जस्तै हुनुपरेको अवस्था छ ।'

बुटवल उप-महानगरपालिका वडा नम्बर १९ का सुन्तना परियारको पनि अनुभव उस्तै छ । उनले शिक्षा, सरसफाइ, विकासका कामका अनुगमन गर्ने र वडाको सूचना जनतालाई पुर्‍याउने जस्ता काममा जिम्मेवारी पाएको पूरा गर्ने गरेको उनले बताइन् । 'तर, विकास निर्माण, परियोजना अनुगमन र जनताका दैनिक सरोकारका विषयसँग सम्बन्धित कुनै पनि जिम्मेवारी दिइन्न । त्यसैले पनि दलित महिला जनप्रतिनिधिले प्रभावकारी भूमिका निर्वाह गर्न सकेका छैनौं ।'-वडा सदस्य परियारले सुनाइन् ।

लेखक एवम विश्लेषक जेबी विश्वकर्मा ऐन वा कानुनमा ठोस जिम्मेवारी नतोिएको भए पनि दलित महिलालाई वडाले नै नीति बनाएर ठोस कामको जिम्मेवारी दिन सक्ने बताउँछन् । यसरी जिम्मेवारी दिइएको खण्डमा एकातिर दलित महिला जनप्रतिनिधिको जनतासँगको सम्बन्ध बलियो हुन्छ भने कामका आधारमा गरिएको अनुभवले दलित महिला प्रतिनिधिको आत्मबल बढ्नुका साथै राजनीतिक सशक्तिकरण पनि हुँदै जाने उनको सुझाव छ ।

लेखक एवम् विश्लेषक विश्वकर्मा भन्छन्-'तर, स्थानीय सरकारले दलित महिलाको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, जिम्मेवारी र भूमिका दिएर सशक्तिकरण गर्ने काम भने खासै गरेको पाइँदैन । प्रभावकारी काम गर्ने हो र संविधानको मर्म अनुसार भूमिका दिने हो भने दलित महिला प्रतिनिधिको क्षमता विकास र नेतृत्व निर्माणका लागि अनिवार्यरूपमा जिम्मेवारी प्रदान गरिनुपर्छ ।'

दलित महिला जनप्रतिनिधिले काम गरेनन् भनेर टिप्पणी गर्नुभन्दा उनीहरू कस्तो पृष्ठभूमिबाट आएका हुन् भन्नेबारे बुझ्नुपर्ने दलित महिला जनप्रतिनिधिहरू बताउँछन् । चुलो चौकामै समय बिताएका महिला जनप्रतिनिधि भएर आएकाले केही समय सिक्न र बुझ्नुमै बितेको उनीहरू बताउँछन् । देवदह नगरपालिका ८ की वडा सदस्य भूपिन्द्रा विश्वकर्मा भन्छिन्-'सुरु सुरुमा त के बोल्ने ? कसरी बोल्ने ? भन्ने सन्दर्भमा अप्ठ्यारो लाग्थ्यो । तर, विस्तारै हामीले हाम्रा मुद्दा र सवाल पनि छलफलमा समावेश गर्न थालेका छौं ।'

भूपिन्द्राले आफ्नो समुदाय र सिमान्तकृत नागरिकको न्यायको पक्षमा बलियोसँग उभिनु पर्छ भन्ने बोध भएको बताइन् । 'हामीले भूइतहमा रहेका महिला र सिमान्तकृत समुदायका पक्षमा धेरै काम गरेका छौं । यद्यपि, क्षमता र रणनीतिको अभावका कारण चाहे जति काम गर्न सकेका छैन । गरेका कामको प्रशंसा गर्दै गर्नुपर्ने कामबारे पनि कुरा भए हुन्थ्यो जस्तो लाग्छ ।'-उनले भनिन् ।

दलित महिला जनप्रतिनिधिमार्थ जातीय विभेद

जातीय र लैंगिक विभेद अन्त्य गर्ने राज्यको नीतिअनुसार स्थानीय तहका हरेक वडामा दलित महिला जनप्रतिनिधि बन्ने व्यवस्था भयो । तर, कतिपय दलित महिला जनप्रतिनिधि मार्थि नै जातिय विभेद छ । समाजमा हुने विभेदको पनि उनीहरूले सामना गरिरहनु परेकै छ । शिक्षा र सामाजिक विकासमा अगाडि रहेको बुटवल नै यस्तो उदाहरण हो । बुटवल उप-महानगरपालिका वडा नम्बर १९ को अघिल्लो कार्यकालको एउटा घटना । वडा अध्यक्ष हिमबहादुर खत्रीको घरमा पूजा आयोजना गरिएको थियो त्यो पूजामा निम्ता पनि दिइयो । वडा सदस्य बिना परियार र छोराछोरी उक्त पूजामा गए । तर उनका छोराछोरीलाई दलित भन्दै आएको डिलमा छुट्टै राखेर पातमा प्रसाद खान दिइयो । घटनाले जनप्रतिनिधिले नै जातीय विभेदको सामना गर्नुपरेपछि यो घटना त्यही अडिएन । उनले यो कुरा वडामा उठाइन र दुबैपक्षबिच दुई पक्षको सहमतीमा अब यस्तो नगर्ने भनी मेलमिलाप भयो ।

वडामै मेलमिलाप भएपछि न्यायिक समितिमा निवेदन नआएको त्यसबेलाकी न्यायिक समिति संयोजक गोमा आचार्य भन्छिन्-'वडाध्यक्षका घरमै भएको त्यस्तो घटना सामाजिक विभेदको पराकाष्ठा थियो । तर, दुवैको सहमतीमा मेलमिलाप गरायौं ।'

बुटवल उप-महानगरपालिका भित्र वडा नम्बर १८को घटना हेर्ौ । वडाकै बजेटबाट त्यहाँ मन्दिर निर्माण भएको छ, तर मन्दिर उद्घाटन कार्यक्रममा सबै जनप्रतिनिधि जम्मा हुन्छन्, दलित महिला जनप्रतिनिधिलाई स्थानीय अन्य व्यक्तिले किन नगएको भनि प्रश्न गर्दछन् । उनी प्रतिनिधिलाई भने फेसबुकमा लाइभ हेरेपछि मात्रै कार्यक्रमबारे थाहा हुन्छ । यस्ता घटनाले दलित समुदायका जनप्रतिनिधिलाई निकै आघात पर्ने गरेको छ । तीन वर्षअघि निर्वाचित हुँदा रूपन्देहीको बुटवल उप-महानगरपालिका वडा नं. १८ का अञ्जु विकलाई धेरै काम गर्न सक्छु उत्साह थियो । तर,तीन

वर्षको उनको अनुभव भन्छ-'अवसरले मात्रै नपुग्दो रहेछ, काम गर्ने वातावरण भए भने हामीले सोचेजस्तो काम गर्न नसक्ने रहेछौं ।'

लुम्बिनी प्रदेशका पूर्व सांसद दिपा विश्वकर्मा दलित महिला प्रतिनिधिले आफ्नो सरोकार वा मुद्दा उठाउनका लागि सहयोग गर्ने समूह नहुनु ठूलो चुनौती रहेको बताउँछिन् । निर्वाचित दलित महिला प्रतिनिधि कुनै राजनीतिक दलबाटै निर्वाचित भएका भए पनि उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न वा भूमिकालाई प्रभावकारी बनाउन नत राजनीतिक दलले कुनै सहयोग नगरेको उनको दाबी छ ।'दलित समुदायका महिला जनप्रतिनिधीलाई सशक्त र क्षमतावान बनाउन आवश्यक प्रशिक्षण दिने, प्रोत्साहन दिने र आवश्यक परेको अवस्थामा निरन्तर सहयोग गर्ने विश्वासिलो आधार नभएको कारण दलित महिला प्रतिनिधिले महिला र दलित समुदायका सवाललाई स्पष्ट र सशक्तरूपमा उठाउन नसकेको हो ।'-उनले भनिन् ।

लुम्बिनी प्रदेशका पूर्व सांसद कमला विश्वकर्मा दलित महिला वडादेखि प्रदेशसम्मकै दलित महिला जनप्रतिनिधिको क्षमता अभिवृद्धि गर्न कसैले चासो नदिएको बताउँछिन् । आवश्यक नीति निर्माण गर्न, योजना तथा कार्यक्रम तय गर्ने र प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने पनि सहयोग गर्नु साटो बरु बिर्सिस्टुपरी गर्ने सांसद विकको अनुभव छ ।

स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिलाई सशक्त बनाउन सोही स्थानीय तहले नै काम गर्नुपर्छ । स्थानीय तहलाई नेतृत्व विकास तालिम, स्थानीय निकायको काम, कर्तव्य तथा अधिकार र उत्तरदायित्वसम्बन्धी तालिम दिन आवश्यक पर्छ । तर, धेरै स्थानीय तहले यो काम गरेका छैनन् ।

गरिबी र सिमान्तकृत पारिवारिक पृष्ठभूमिबाट आएका दलित जनप्रतिनिधिलाई स्थानीय ऐन, जातीय विभेद र छुवाछुतसम्बन्धी कानुनी व्यवस्था र दलित समुदायका अधिकार र अन्य नीति नियमबारे जानकारी नभएको पनि छ । स्थानीय तहबाट के कार्यक्रम कसरी

गर्ने, कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने प्रकृया कसरी गर्ने हो भन्ने जस्ता महत्वपूर्ण विषयमा जानकारी गराएको पनि खासै पाइँदैन ।

बुटवल उपमहानगर प्रमख खेलराज पाण्डे भन्छन्-'दलित जनप्रतिनिधिका लागि तालिम भनेर त राखेका छैनौ । कार्यपालिकामा दलित समुदायबाट प्रतिनिधित्व गर्ने साथीहरूले पनि विभिन्न योजना ल्याउनुहुन्छ । हामी छलफल गरेर अगाडि बढेका छौं ।' तिलोत्तमा नगरपालिकाका कार्यपालिका सदस्य सुरेन्द्र श्रीले दलित जनप्रतिनिधिका लागि नेतृत्व, व्याक्तित्व विकासका लागि अर्थपूर्ण योजनासहित कार्यक्रम ल्याएको दाबी गरे । तर, यसबारे दलित जनप्रतिनिधि भने बेखबर छन् ।

नेता मीन विश्वकर्मा स्थानीय तहको प्रत्येक वडामा एकजना दलित महिलाको प्रतिनिधित्व हुने पर्ने व्यवस्थाका कारण दलित महिलाले चुलोचौको, मेलापात, घाँसदाउरा र घरभित्र सीमित कामबाट राजनीतिक क्षेत्रमा प्रवेश पाउनु नै गौरवपूर्ण भएको बताउँछन् । विश्वकर्माका अनुसार यही कारण स्थानीय तहमा सरकार कसरी सञ्चालन हुन्छ, राजनीतिक नीति निर्माण र निर्णय प्रक्रिया कस्ता हुन्छन्, राज्यको श्रोत साधन र बजेटको बौडफौड कसरी हुँदो रहेछ भन्ने सवालबारे बुझ्ने अवसर पाएका छन् ।

सयौं वर्षदेखि राजनीतिबाट बहिस्करणमा पारिएका दलित महिलाको स्थानीय सरकारमा भएको प्रतिनिधित्वले समुदायमा एक किसिमको आशाको संचार गराएको छ । नेता विश्वकर्मा भन्छन्-'यति ठूलो संख्यामा दलित महिला निर्वाचित भएर स्थानीय तहमा प्रतिनिधित्व हुने कुरा आफैमा ऐतिहासिक छ । निर्वाचितमध्ये केही प्रतिशत दलित महिला जनप्रतिनिधिले मात्रै समुदाय र आम जनताको मुद्दामा प्रभावकारी काम गर्न सके भने यसले सामाजिक रूपांतरणमा पनि निकै महत्वपूर्ण भूमिका खेल्न सक्छ । अरूलाई सिकाउँदै जानुपर्छ ।'

अटिजम भएका बालबालिकाको लागि समावेशी शिक्षाको महत्व

मल्लिका घिमिरे

जानेको कुरा भनेर सकारात्मक सोंच फैलाउन र स्वीकार गर्न भनेर प्रेरित गर्न सक्छौं । अटिजमको बारेमा जनचेतना फैलाउनु र यसलाई आत्मासाथ गर्नु भनेको नै अटिजम भएका बालबालिका र व्यक्तिलाई सहज रूपले समाजमा समावेश हुन सही वातावरण दिनु हो । यसले सकारात्मक परिवर्तन ल्याउने छ । बालबालिका अटिजम भएका बालबालिकाका लागि समावेशी शिक्षाको महत्व अटिजम भएका बालबालिकालाई अन्य बालबालिका सँग खेल्न र साथी बनाउन समावेशी शिक्षाले अवसर दिन्छ । यसले बालबालिकाको सामाजिक कौशलतालाई सुधार गर्न मद्दत गर्छ ।

अटिजम एक प्रकारको न्योरोडेभलपमेन्टल विकास हो, जस्तै मानिएको सामाजिक र सञ्चार गर्ने क्षमतालाई प्रभावित गर्नुको साथ साथै उनीहरूले गर्न नहुने खालका क्रियाकलापहरू एककोहरी पारा दोहोर्‍याइ तेहर्‍याई गर्ने गर्छन् । आफ्नो इच्छाभएको काम एकदम राम्रो सँग गर्न सक्ने हुन्छन् । यि चुनौती सँगसँगै अरु धेरै चुनौतीहरू छन् । जसको कारणले गर्दा अटिजमभएकाले विभिन्न प्रकारका व्यवहारहरू देखाउँछन् । अटिजम भएकाले विभिन्न प्रकारका व्यवहारहरू देखाउँछन् । आटिजम बच्चामा आमाको गर्भासयमा हुँदै भएको र यसको लक्षणहरू बच्चाहरूमा सामान्यतया ३ वर्षको उमेर देखा पर्नथाल्छ । अटिजम भएका व्यक्तिहरूलाई विभिन्न प्रकारका चुनौतीहरूको सामना गर्नुपर्छ । यस विषयमा चेतना फैलाउनु निकै जरुरी छ । अटिजम लक्षणहरूको कुरा गर्दा व्यक्तिव्यक्तित्मा यसको लक्षण फरक हुन सक्छ ।

अटिजमका मुख्य लक्षणहरू

सामाजिक अन्तरक्रिया गर्न कठिनाइ ।
भाषा विकासमा ढिलाइ ।
एकै चिजमा अत्याधिक चासो ।
रुचिको विषयमा अडिक रहन्छन् ।
भावनालाई बुझ्न गाह्रो हुन्छ ।

*दोहोर्‍याई तेहेर्‍याई कुनै काम गर्ने वा बोल्ने बानीहुन्छ । एकलै खेल्नबस्न रुचाउने ।
आँखा जुधाएर कुरा गर्न नसक्ने ।
दोहोर्‍याउने गतिविधि जस्तै : हल्लाउने ।
ढोडी रहने, उफ्रिरहने ।
परिवर्तन नरुचाउने ।
संवेदनशीलताप्रति धेरै प्रतिक्रियाशिलता(ध्वनी, प्रकाश, स्पर्श)*

अटिजमका बारेमा जनचेतना फैलाउन हामी सबैको महत्वपूर्ण भूमिका छ । अरूलाई यसको बारेमा जानेको कुरा भनेर सकारात्मक सोंच फैलाउन र स्वीकार गर्न भनेर प्रेरित गर्न सक्छौं । अटिजमको बारेमा जनचेतना फैलाउनु र यसलाई आत्मासाथ गर्नु भनेको नै अटिजम भएका बालबालिका र व्यक्तिलाई सहज रूपले समाजमा समावेश हुन सही वातावरण दिनु हो । यसले सकारात्मक परिवर्तन ल्याउने छ ।

बालबालिका अटिजम भएका बालबालिकाका लागि समावेशी शिक्षाको महत्व अटिजम भएका बालबालिकालाई अन्य बालबालिकासँग खेल्न र साथी बनाउन समावेशी शिक्षाले अवसर दिन्छ । यसले बालबालिकाको सामाजिक कौशलतालाई सुधार गर्न मद्दत गर्छ ।

स्कूलको वातावरणमा अटिजम भएका बालबालिकाले धेरै कुरा सिक्ने हुनाले समावेशी शिक्षाले बच्चाहरूको विकासमा ठूलो भूमिका खेल्छ । शिक्षक, अभिभावक र सम्बन्धित निकाय मिलेर काम गर्न समावेशी शिक्षाप्रणालीले प्रोत्साहित गर्छ । सबै बालबालिकाहरूमा समान शिक्षाको अवसर दिनु जरुरी भएकाले अटिजम भएका बालबालिकालाई पनि आफूलाई व्यक्त गर्ने स्थान र अवसर दिनुपर्छ । समावेशी शिक्षाले अटिजम भएका बालबालिकालाई भविष्यको लागि हरेक क्रियाकलाप गर्ने तयार पार्दछ ।

नेपालमा समावेशी शिक्षाको अवस्था

नेपालको शैक्षिक प्रणालीको महत्व पूर्णपक्ष समावेशी शिक्षा हो । जसले सबै बालबालिकालाई चाहे तिनीहरूका शारीरिक, मानसिक वा अन्य सामाजिक आर्थिक अवस्थाका कारण, शिक्षा पाउने समान अवसर दिन्छ । नेपालमा गरिएको समावेशी शिक्षासम्बन्धी पहिलो प्रयासले हरेक प्रकारका जाति, भाषा र आवश्यकता भएका बालबालिकालाई शिक्षा पाउनका लागि वातावरण सिर्जना गर्न बाटोमा सकारात्मक कदम चालेको छन् ।

समावेशी शिक्षाको लागि सरकारले विभिन्न नीति नियम बनाएता पनि नेपालका स्कूलहरूमा अटिजम भएका बालबालिकालाई अरु सरह अध्ययन गराउन वा समावेश गराउन धेरै चुनौतीहरूको सामना गर्नुपर्छ थोरै विद्यालयहरूले माग अटिजम र समावेशी शिक्षालाई बुझेको र केही विद्यार्थीलाई समावेश गरेको पाइन्छ ।

अटिजमको सचेतना नभएको शिक्षकहरूले वर्षको उनको अनुभव भन्छ-'अवसरले मात्रै नपुग्दो रहेछ, काम गर्ने वातावरण भए भने हामीले सोचेजस्तो काम गर्न नसक्ने रहेछौं ।'

लुम्बिनी प्रदेशका पूर्व सांसद दिपा विश्वकर्मा दलित महिला प्रतिनिधिले आफ्नो सरोकार वा मुद्दा उठाउनका लागि सहयोग गर्ने समूह नहुनु ठूलो चुनौती रहेको बताउँछिन् । निर्वाचित दलित महिला प्रतिनिधि कुनै राजनीतिक दलबाटै निर्वाचित भएका भए पनि उनीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न वा भूमिकालाई प्रभावकारी बनाउन नत राजनीतिक दलले कुनै सहयोग नगरेको उनको दाबी छ ।'दलित समुदायका महिला जनप्रतिनिधीलाई सशक्त र क्षमतावान बनाउन आवश्यक प्रशिक्षण दिने, प्रोत्साहन दिने र आवश्यक परेको अवस्थामा निरन्तर सहयोग गर्ने विश्वासिलो आधार नभएको कारण दलित महिला प्रतिनिधिले महिला र दलित समुदायका सवाललाई स्पष्ट र सशक्तरूपमा उठाउन नसकेको हो ।'-उनले भनिन् ।

लुम्बिनी प्रदेशका पूर्व सांसद कमला विश्वकर्मा दलित महिला वडादेखि प्रदेशसम्मकै दलित महिला जनप्रतिनिधिको क्षमता अभिवृद्धि गर्न कसैले चासो नदिएको बताउँछिन् । आवश्यक नीति निर्माण गर्न, योजना तथा कार्यक्रम तय गर्ने र प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने पनि सहयोग गर्नु साटो बरु बिर्सिस्टुपरी गर्ने सांसद विकको अनुभव छ ।

स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिलाई सशक्त बनाउन सोही स्थानीय तहले नै काम गर्नुपर्छ । स्थानीय तहलाई नेतृत्व विकास तालिम, स्थानीय निकायको काम, कर्तव्य तथा अधिकार र उत्तरदायित्वसम्बन्धी तालिम दिन आवश्यक पर्छ । तर, धेरै स्थानीय तहले यो काम गरेका छैनन् ।

गरिबी र सिमान्तकृत पारिवारिक पृष्ठभूमिबाट आएका दलित जनप्रतिनिधिलाई स्थानीय ऐन, जातीय विभेद र छुवाछुतसम्बन्धी कानुनी व्यवस्था र दलित समुदायका अधिकार र अन्य नीति नियमबारे जानकारी नभएको पनि छ । स्थानीय तहबाट के कार्यक्रम कसरी

अर्जे माविमा पहिलो महिला प्रधानाध्यापक

गुल्मी। गुल्मीको मालिका गाउँपालिका ६ अर्जे पोखराबारीमा रहेको अर्जे माध्यमिक विद्यालयको भण्डै ७० वर्षको इतिहासमा एक जना महिलाले पहिलो पटक महिला प्रधानाध्यापक भएर इतिहास रचेकि छन्।

त्यस विद्यालयक पूर्व विद्यार्थीसमेत रहेकी सम्भना विष्टले प्रधानाध्यापक भए

इतिहास रचेकि हुन्।

छापाहिले माइती घर भई अर्जे राम्चे निवासी विष्ट २०६६ सालमा निमावि राहत दरबन्दीमा नियुक्ति पाएकी थिइन। सोहि तहमा २०७२ साल पौषसम्म अर्जे माविमै रहेकी विष्ट २०७२ माघमा मावि तह शिक्षकमा बढुवा भएपछि उनी सोही महिनादेखि सोही वर्षको चैत्रसम्म पृथ्वी

मावि पुर्कोटदहमा पढाएकि थिइन। २०७२ साल बैशाखमा अर्जे माविमा आएकी विष्ट २०७३ सालसम्म सोही विद्यालयको निमित्त प्रधानाध्यापक भएकी थिइन। २०७९ साल असार १५ गते अर्जे माविको प्रधानाध्यापकमा नियुक्ति पाएकि विष्टले यही पुस २२ र २३ गते सम्पन्न त्यस विद्यालयको ७९औं वार्षिकोत्सवमा पहिलो महिला प्रधानाध्यापकको हैसियतले वार्षिक प्रतिवेदन पेश गरिन।

कक्षा ६ देखि एसएलसी पास गर्ने बेलासम्म अर्जे माविमै पढेकी विष्टले रेसुन्ना बहुमुखी क्याम्पस तम्घासबाट कक्षा १२ उत्तीर्ण गरेकि थिइन।

काठमाडौं ताहचल क्याम्पसबाट एमएडसम्मको अध्ययन गरेकी उनी त्यस पालिका, अर्जेवासी, त्यहाँका शिक्षक, अभिभावक र विद्यार्थीले दिएको माया र हौसलाले नै आफू प्रधानाध्यापकसम्मको जिम्मेवारीमा पुग्न सफल भएकी बताउँछिन्।

वार्षिकोत्सवमा उनको वार्षिक प्रतिवेदनको प्रस्तुतिबाट कार्यक्रममा सहभागी महिलाहरु निकै गर्वित देखिन्थे।

गुजरातलाई हराउँदै नेपाल पुलिस फाइनलमा

मदन भण्डारी गोल्डकप भलिबल:

बुटवल। नेपाल पुलिस क्लब बुटवलमा जारी मदन भण्डारी गोल्डकप इन्डो नेपाल पुरुष भलिबल च्याम्पियनशीपको फाइनलमा पुगेको छ। मंगलबार भएको पहिलो सेमिफाइनलमा भारतको गुजरात प्रदेश भलिबल एसोसियसनमाथि संघर्षपूर्ण जित निकाल्दै फाइनलमा पुगेको हो।

पुलिसले गुजरातलाई ३-१ को सेटमा हराएको हो। पुलिसले पहिलो सेट २५-२७ ले गुमाए पनि दोस्रो सेट २५-१४ ले आफ्नो पक्षमा पारेको थियो। त्यसपछिको २ सेट पनि पुलिसले २५-२१ र चौथो सेट २७-२५ मा जित्दै फाइनलमा

पुगेको हो। अब पुलिसले त्रिभुवन आर्मी क्लब र मणिमुकुन्द भलिबल क्लबबिचको विजेतासँग फाइनल खेल्नेछ। प्रतियोगिताको विजेताले ७ लाख ५० हजार, दोस्रोले ३ लाख ५० हजार, तेस्रोले १ लाख ७५ हजार र चौथो टोलीले १ लाख रूपैयाँ पाउनेछ।

साई ग्लोबल कप:

प्यारामाउण्ट र रूपन्देही क्याम्पस विजयी

भैरहवा। प्यारामाउण्ट कलेज र रूपन्देही क्याम्पस भैरहवामा जारी साई ग्लोबल कप जिल्लास्तरीय अन्तरकलेज टि-२० क्रिकेट प्रतियोगितामा विजयी भएका छन्। मंगलबार भएका दुई खेलमध्ये पहिलो खेलमा प्यारामाउण्टले होराइन जीबीएसलाई ४९ रन र दोस्रो खेलमा रूपन्देही क्याम्पसले काशी नोबल एकेडेमीलाई ४३ रनले हराउँदै जित निकालेका हुन्। सिद्धार्थ क्रिकेट मैदानमा भएको पहिलो खेलमा टस हारेर ब्याटिङको निम्तो पाएको प्यारामाउण्टले मौसमका कारण १३ ओभरमा छोट्याइएको खेलमा ६ विकेट गुमाएर १ सय २७ रन बनायो। उसका लागि ऋषभ बेल्लसेले ३८, डुस सुनार र सन्देश थापाले समान १९ र शिव कुँवरले नटआउट १५ रन बनाए। बलिङमा होराइन जीबीएसका विप्रसन केसी र आरिफ खानले २-२ तथा सुप्रिम बेल्लसेले १ विकेट लिए। जवाफी ब्याटिङ गरेको होराइन जीबीएसले ७ विकेटको नोक्सानीमा जम्मा ७८ रन बनायो र हार ब्यहोर्‍यो। उसका लागि सचिन जिशीले २८, सुनिल लोथले नटआउट १६ र चन्दन राजपुतले १४ रन बनाए पनि अन्य ब्याटर नचल्दा टिमले लक्ष्य भेट्न सकेन। बलिङमा प्यारामाउण्टका तुलबहादुर थापा

र शिव कुँवरले २-२ तथा सागर गैडे, सन्देश थापा र सागर भण्डारीले १-१ विकेट लिए। खेलमा तुलबहादुर थापा प्लेयर अफ द म्याच भई एक हजार रूपैयाँ प्राप्त गरे। दोस्रो खेलमा टस जितेर ब्याटिङ गरेको रूपन्देही क्याम्पसले निर्धारित २० ओभरमा ५ विकेटको नोक्सानीमा १ सय ७१ रनको बलियो योगफल बनायो। उसका लागि सन्तोष यादवले अविजित १ सय १५ रनको शतकीय पारी खेले। यस्तै, इमरान खान र अनिककुमार चौधरीले १० रन बनाए। बलिङमा काशी नोबलका सुप्रित धिमिरेले २ तथा सुमन पाण्डे र आदित्य शर्माले १-१ विकेट लिए।

प्रतिउत्तरमा काशी नोबल ५ विकेटको नोक्सानीमा १ सय २८ रन मात्रै बनाउन सकेको। उसका लागि सेजद आलमले ३७, सुमन पाण्डेले ३१ र सुप्रित धिमिरेले २६ रन बनाए पनि जितका लागि प्राप्त भएन। बलिङमा रूपन्देही क्याम्पसका

बाबुलाल केवटले ४ तथा सन्तोष यादव र शिवकुमार यादवले १-१ विकेट लिए। खेलमा सन्तोष यादव प्लेयर अफ द म्याच भई एक हजार रूपैयाँ पाए।

रूपन्देही क्रिकेट संघको आयोजना र साई ग्लोबल कलेजको मुख्य प्रायोजनामा प्रतियोगिता भइरहेको हो। प्रतियोगिताको विजेता टिमले ५५ हजार, उपविजेताले २५ हजार ५ सय ५५ रूपैयाँसहित ट्रफी, मेडल र प्रमाणपत्र प्राप्त गर्नेछन्। यस्तै, प्रत्येक खेलको प्लेयर अफ द म्याचलाई १ हजारसहित प्रमाणपत्र, प्लेयर अफ द सिरिजलाई १० हजारसहित ट्रफी र प्रमाणपत्र प्रदान गरिनेछ।

यस्तै, बेस्ट बलर र बेस्ट बलरलाई जनही ५ हजारसहित ट्रफी र प्रमाणपत्र तथा अनुशासित टीमलाई ट्रफी र प्रमाणपत्र प्रदान गरिने खेल संयोजक उदयकुमार मल्लिकले जानकारी दिए।

मालिका गाउँपालिकाको अनुरोध

- जन्म, मृत्यु, बसाईसराई, विवाह दर्ता, सम्बन्ध विच्छेद जस्ता व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं।
- वन, वातावरण, वन्यजन्तु र सार्वजनिक सम्पतिको संरक्षण गरौं।
- सबै बालबालिकालाई समयमै विद्यालय भर्ना गरी पहुँच सुनिश्चित गरौं।
- मधुमेह, उच्च रक्तचाप र दमजस्ता स्वास्थ्य समस्याको नियमित चेकजाँच गरौं।
- पानी उमालेर मात्र पिउने गरौं।
- आफ्नो नगर ध्वज शहर बजार वरपरको वातावरण सफा राखौं।
- सबैसालका विभेदको अन्त्य गरौं।
- नगरपालिकाको कार्यालयमा जाई आफ्नो पसल, व्यवसाय दर्ता गरौं।
- स्वास्थ्यमा कुनै समस्या देखिए तुरुन्तै नजिकैको स्वास्थ्य संस्थामा जाँच गराउन जाऔं।
- खुल्ला स्थानमा दिसापिसाव नगरौं, चर्पीमा मात्र दिसापिसाव गरौं।

अनुरोधक :

मालिका गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
गुल्मी, लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

ट्वाइलेट सफा गराउनुहोस्

बुटवल सेनेटरी प्रा.लि.

९७४५४०५९७३, ९८०७४०९८५२

सेफ्टी टंकी, रिज सफा गर्नु परेमा तथा सेनेटरी सम्बन्धी कुनै पनि काम परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोस्।

मनिषा सेनेटरी ९८५११८७९६६, ९८४७१२४१८५

शर्बेस सेनेटरी ९८४७०३९१४३, ९८५७०३४३८३

रियुस सेनेटरी ९८११४२८७३०

रेसुङ्गा सेनेटरी/रेसुङ्गा वाटर सप्लायर्स ९८५७०५७०७०

आकर्षक डिजाइन तथा छपाई

सबै किसिमका रंगिन तथा सादा डिजाइनका साथै सम्पूर्ण छपाईको लागि सधै हामीलाई सम्पर्कनुहोस्।

आइडिया डिजाइनर्स/अफसेट प्रेस

सम्पर्क:

बुटवल-७, पुरानो बसपार्क (सब्जीमण्डी पछाडि)

यातायात मजदूर संघको भवनमा

फोन:-०७१-५५०२९३ मो.९८५७०३४३०, ९८४७१२३५७

E-mail:ideapressbtl@gmail.com

प्रो. मञ्जु एण्ड सन्स

फोन: ०७१-५३५३१७
९८५७०६०३६८, ९८५७०६०३८४

न्यू कुमकुम ज्वेलर्स

वि.पि. चोक, बुटवल-४, रूपन्देही

विगत १५ वर्षदेखि

तपाईंको सेवामा समर्पित

स्वदेशी तथा विदेशी डिजाईनका शुद्ध सुन चाँदीबाट बनेका गर-गहनाको एकमात्र विश्वासिलो पसल

पुराना गहनाहरु संग नयाँ गहना साटुनुका साथै खरिद विक्री गर्नुपरेमा हामीलाई सम्पर्कनुहोस्